

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Haber-Yorum

Müslümanlara Baskı Uygulamak, Suçu Engellemek Mi Yoksa Suça Ortak Olmak Mıdır?!

Haber:

18 ve 19 Mayıs 2026 tarihlerinde Astana şehrinde, Orta Asya ülkeleri ile Çin Halk Cumhuriyeti'nin güvenlik kurumları ve içişleri bakanlıklarından yetkililerin katıldığı bir toplantı düzenlendi. Toplantı sırasında terörle mücadele, uyuşturucu kaçakçılığı, siber suçlar, insan ticareti ve sınır güvenliği konuları ele alındı.

Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev, kolluk kuvvetleri arasındaki bilgi alışverişinin güçlendirilmesini ve güvenlik iş birliğini kolaylaştırmak için ortak veri tabanları oluşturulmasını önerdi.

Pekin bugün rolünü güvenlik alanını da kapsayacak şekilde genişletmeye çalışıyor; bunun başlıca nedenleri arasında, Doğu Türkistan bölgesinde güvenlik ve istikrarı korumak, Kuşak ve Yol Girişimi'ni güvence altına almak ve Orta Asya'dan geçen ticaret yolları ile ekonomik koridorları korumak yer almaktadır. (Kursiv medya)

Yorum:

Doğu Türkistan'daki çok sayıda Müslüman, aşırıcilik ve terörle mücadele gerekçeleri altında uzun yıllardır Çin makamlarının baskılarına ve sıkı önlemlerine maruz kalmaktadır. Bu önlemler, bazı dini uygulamalara kısıtlamalar getirilmesi, çok sayıda cami ve dini eğitim kurumlarının kapatılması ve bazı ibadet faaliyetlerinin yasaklanmasını içermektedir. Ayrıca raporlar ve insan hakları örgütleri, bazı kişilerin Çin içinde başka bölgelere zorla nakledildiğine ve çok sayıda kişinin gözaltı ve yeniden ehlileştirme merkezlerinde tutulduğuna dair bilgiler ifade etmişlerdir; ayrıca bu merkezlerde ihlallerin ve insanlık dışı muamelenin yaşandığına dair suçlamalar da yer almaktadır.

Gözlemciler, Orta Asya ülkeleri ile Rusya veya Çin arasında, içişleri bakanlıkları ve güvenlik kurumlarının katılımıyla düzenlenen güvenlik toplantılarının, bazı ülkelerde güvenlik önlemlerinin sıkılaştırılmasına yol açabileceğini düşünüyor. Ayrıca onlar bunun, bazı dini gruplara olumsuz yansıtacağını ve bunun da gözetimin, tutuklamaların ve güvenlik soruşturmalarının artmasına yol açacağını düşünüyor.

Bu güvenlik toplantılarının sonuçlarından biri de, katılımcı ülkeler arasında aranan kişilerin takibinde iş birliğinin güçlendirilmesi ve güvenlik bilgilerinin paylaşılmasıdır. Çin'den ayrılarak başka ülkelere sığınan Uygur Müslümanları, resmi talepler veya ülkeler arasındaki güvenlik anlaşmaları uyarınca tutuklamalara ya da Çin'e iade edilmeye maruz kalmaktadırlar. Bazı muhalifler, Çin ile bazı Orta Asya ülkeleri arasındaki artan güvenlik iş birliğinin, Çin dışında yaşayan bazı Uygurların takibine katkıda bulunduğunu vurgulamıştır; nitekim bu kapsamda bazıları tutuklanmış ya da Çin'e iade edilmiştir. Bu durum, geri gönderilen kişilerin iade edildikten sonra maruz kalabilecekleri tehlikelere karşı uyarılarda bulunan insan hakları örgütlerinin geniş çaplı eleştirilerine yol açmıştır.

Müslümanları aşırılık ve terörizmle suçlamak, ardından da buna dayanarak onları takip edip hapse atmak, suçun önlenmesi kapsamında mı değerlendirilir, yoksa başlı başına bir suç mu sayılır? Ve bunu yapanlar suç ortakları sayılır mı?

**Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
Ahmed Hadi**